

Naturvårdslag

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Den gällande naturvårdslagen (1096/1996) har varit i kraft sedan ingången av 1997.

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny naturvårdslag. Den gällande naturvårdslagen uppdateras och dess verkningfullhet förbättras i syfte att effektivisera skyddet av arter och naturtyper, utveckla hanteringen av information om naturen, främja anpassningen till och begränsningen av klimatförändringen samt främja skyddet och ett hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden. Genom reformen förverkligas målet i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering att stoppa förlusten av biologisk mångfald i Finland. Naturvårdslag revideras utifrån en utvärdering i enlighet med regeringsprogrammet. Den negativa trenden för den biologiska mångfalden har med de åtgärder som hittills vidtagits inte kunnat vändas, och klimatförändringen påskyndar och förstärker ytterligare många förändringar i naturen.

Den gällande naturvårdslagens allmänna struktur och flera paragrafer i den förblir innehållsmässigt i stort sett oförändrade, men lagen kompletteras och ses över till många delar. I de helt nya kapitlen föreslås bestämmelser om förvaltningen av naturvärden, om utbyte, import och export av arter samt om hanteringen av information om naturen. I det nya kapitlet om ekologisk kompensation föreskrivs det om kompensation för försämring till följd av undantag från skyddet, om produktion av naturvärden och om verifiering av frivillig kompensation.

Bestämmelsen om naturvårdslagens syfte uppdateras. I 1 kap. föreslås dessutom nya bestämmelser om vissa definitioner som är centrala med tanke på naturvårdslagen, om försiktighetsprincipen samt om den allmänna konsekvensmedveten och om främjande av miljömedvetenhet. Bestämmelserna om vilka uppgifter som hör till naturvårdsmyndigheterna uppdateras, förtydligas och förenhetligas i förhållande till övrig miljölagstiftning. Dessutom föreslås det bestämmelser om kommunens och Finlands Naturpanels uppgifter. Det föreslås också att det till naturvårdslagen fogas bestämmelser om beaktande av samernas rättigheter.

Kapitlet om naturskyddsplanering kompletteras så att det bättre motsvarar nuvarande praxis. I kapitlet föreslås också bestämmelser om den rättsliga grunden för frivilliga åtgärdsprogram inom naturskyddet.

Det föreslås också att det i lagen tas in en bestämmelse om bidrag som kan beviljas för projekt och åtgärder för främjande av skyddet och vården av den biologiska mångfalden och natur- och kulturlandskapet.

När det gäller bestämmelserna om naturskyddsområden föreslås ändringar bland annat i fråga om förutsättningarna för inrättande av naturskyddsområden, fridlysningsbestämmelserna för statens naturskyddsområden samt inrättandet av privata naturskyddsområden och utfärdandet av fridlysningsbestämmelser för dem och undantag från fridlysningsbestämmelserna.

Urvalet av metoder för skydd av naturtyper utvidgas genom att förteckningen över skyddade naturtyper och definitionen av dem ses över samt genom att det föreskrivs om vissa strikt skyddade naturtyper och om beaktandet av hotade naturtyper i beslutsfattande enligt vissa lagar. Kapitlet om artskydd förtydligas och skyddet av hotade arter stärks. Kapitlet om förverkligande av naturskyddet kompletteras med bestämmelser om förfarandet vid förvärvande av områden till staten. Också naturvårdslagens bestämmelser om ersättning preciseras och kompletteras.

Tillsynen över efterlevnaden av naturvårdslagen effektiviseras genom att det till kapitlet som gäller tillsynen tas in bestämmelser om ordnande av tillsyn, om de myndigheter som utövar tillsyn och om myndigheternas rätt att få upplysningar och göra inspektioner samt om närings-, trafik- och miljöcentralen som målsägande i brottmål.

Samtidigt föreslås det att de följande lagarna ändras: miljöskyddslagen, lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program, lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden, lagen om skydd av valar och arktiska sälar, markanvändnings- och bygglagen, skogslagen, lagen om bekämpning av skogsskador, temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk, lagen om Forststyrelsen, lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning, vattenlagen, gruvlagen, lagen om enskilda vägar, gentekniklagen, lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet, inkomstskattelagen, lagen om avträdelsepension, lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare, lagen om transport av farliga ämnen och lagen om Finlands ekonomiska zon. Dessa ändringar är närmast av teknisk karaktär och med dem föreslås att hänvisningar till den nuvarande naturvårdslagens paragrafer eller kapitlen ändras som hänvisningar till den föreslagna naturvårdslagens motsvarande nya lagrum. På motsvarande sätt föreslås det att de lagar om inrättandet av

nationalparker som utfärdats med stöd av den nuvarande naturvårdslagen ändras så att de lagtekniskt motsvarar den lagrum i den föreslagna naturvårdslagen.

Denna proposition hänför sig till tilläggsbudgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Det föreslås att den gällande naturvårdslagen upphävs.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den x x 20xx. [Bestämmelserna i xx–xx § (skyldighet till ekologisk kompensation) föreslås träda i kraft den xx xx 20xx.]